

Kvalitetsrapport 2020/2021

Ängens förskola

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	3
1.1 Väsentliga händelser under läsåret	3
1.2 Covid-19 och dess effekter på verksamheten.....	4
1.3 Lokala utvecklingsområden 2020/2021	5
2 Övergripande förutsättningar	6
2.1 Barnantal och personalstatistik.....	6
3 Normer och värden	8
3.1 Förskolans arbete med normer och värden.....	8
4 Kunskaper, utveckling och lärande	10
4.1 Förskolan.....	10
5 Barns och elevers ansvar och inflytande	14
5.1 Förskolan.....	14
6 Skola och hem samt övergång och samverkan	16
6.1 Förskolan.....	16
7 Förskolan, skolan och omvärlden	18
8 Uppföljning av nämndens prioriterade mål	19
8.1 Bättre hälsa samt ökad trygghet och studiero i förskola och skola	19
8.2 Högre måluppfyllelse och förbättrade studieresultat.....	19
8.3 Digital transformation i förskolan och skolan.....	20
8.4 Samverkan förskola, skola och näringsliv.....	21
9 Prioriterade utvecklingsområden	22
9.1 Förskolans utvecklingsområden	22

1 Inledning

Skollagens krav på systematiskt kvalitetsarbete innebär att rektor systematiskt och kontinuerligt ska följa upp verksamheten, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planera och genomföra åtgärder som bidrar till att utveckla utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska främst fungera som ett verktyg för enhetens fortlöpande utvecklingsarbete. I andra hand ska det ge beslutsfattarna en väl underbyggd bild för att förvaltningsövergripande satsningar ska kunna göras.

Det viktigaste förbättringsarbetet är det som påverkar vad som sker i mötet med barn och elever. Det systematiska kvalitetsarbetet ska därför utgå ifrån vad som gynnar barnens och elevernas utveckling och lärande. Det är viktigt att identifiera utvecklingsområden som sedan konkretiseras så att alla barn och elever oavsett kön, socioekonomisk bakgrund eller annat, får den utbildning de har rätt till utifrån såväl kvalitets- som likvärdighetsaspekter.

Bildningsförvaltningens systematiska kvalitetsarbete utgår från skollagen och läroplanernas krav och mål samt bildningsnämndens effektmål.

Bildningsnämndens effektmål för 2021:

- Bättre hälsa samt ökad trygghet och studiero i förskola och skola
- Digital transformation i förskolan och skolan
- Högre måluppfyllelse och förbättrade studieresultat i förskola och skola
- Samverkan förskola, skola och näringsliv

1.1 Väsentliga händelser under läsåret

Vid uppstarten av höstterminen -20 informerades ledning och personal för förskolan om en kommande organisationsförändring i Bildningsförvaltningen. Enligt informationen som gavs skulle inte personalens tjänster beröras, utan endast ledningsfunktioner. Trots detta ledde detta till en stor oro ute i verksamheten. Ovissheten ledde till många frågor från personal som inte kunde besvaras av ledningen.

Analys; Det blev tydligt vilken stark roll ledningens funktion i en organisation har. Mycket trygghet vilar i vem som leder och hur. Påbörjade förändringsarbeten, långsiktig personalvård, kvalitetsarbete och relationsskapande med vårdnadshavare äventyras. En långdragen process påverkar även ledningen i sin profession.

Då antalet barn i kö till Skegrie förskoleområde varit extremt högt under året togs beslut under hösten-20 att från och med januari-21 utöka med ytterligare en avdelning. I förskolans gemensamma lokaler bildade barn födda -18 från två avdelningar en grupp på totalt 15 barn. Varje dag mellan 9-15 fanns de som tvärgrupp i den nya konstellationen. Detta gjorde att vi på två avdelningar gjorde plats för yngre barn i kö.

Analys; Genom en tydlig och tidig information från ledning och personal ut till vårdnadshavare har organisationsförändringen fungerat väl. Vi har dock sett att lokalerna med utesov på annan avdelning ej i anslutning, försvårat arbetet. Förflyttningar av barn under dagen och samarbetet mellan "gamla" avdelningarna har ej fungerat som planerat. Detta medförde att vi efter en tid fick sätta in en vikarie för att få till en fungerande verksamhet för barn och pedagoger. Positivt med förflyttningen var dock att två, för barnen kända pedagoger, arbetade med dem och att barnen fortsätter som grupp nästa läsår.

Under läsåret har en avdelning haft en stor personalomsättning, detta har påverkat arbetet med struktur och rutiner samt arbete med den "tredje pedagogen", miljön.

Analys; Frånvaron har påverkat tryggheten för barn och vårdnadshavare. Planerad undervisning har avstannat och utbildningen har fått bedrivas från en dag till dag basis. Relationer till vårdnadshavare

har varit svåra att upprätthålla och kvalitetsarbete med utvecklingssamtal och utvärderingar har varit svårt att genomföra för ny personal.

Nya, förändrade riktlinjer kring gravida som riskgrupp under pandemin, har gjort att fyra av våra förskollärare och en vikarie fick lämna arbetsplatsen mycket tidigare än planerat under vårterminen-21.

Analys; se nedan under *Covid-19 och dess effekter på verksamheten*

1.2 Covid-19 och dess effekter på verksamheten

Ängens förskola har, liksom alla förskolor och skolor, haft ett ansträngt år.

I mars-20 fick vi med kort varsel från förvaltningen information om att sammanslagning av förskolor skulle ske. Detta innebar att Slättens förskola flyttade in till Ängens förskola. I utvärderingar kunde vi se att detta orsakade mycket oro, stress och otrygghet bland barn, vårdnadshavare och inte minst personal.

I november 2020 fick vi ett större utbrott av Covid-19 bland personalen på grannförskolan Slätten. Tillsammans med förvaltningen togs beslutet att "stänga" förskolan och omorganisera verksamheten till Ängens förskola med uteverksamhet. Stora omställningar fick göras på kort tid för att möta de barn, vårdnadshavare och vikarier från Slättens förskola som behövde vara på Ängen. Då verksamheten inte fungerade utomhus i ett kallt november-väder, fick beslutet att vara på Ängens gård omprövas. Vi kan dock se i utvärderingar att detta skapade en stor oro både hos personal och vårdnadshavare även på Ängens förskola. Då förskolan var först ut i kommunen att drabbas på detta sätt, fanns ingen erfarenhet att luta sig mot. Vissa beslut togs för snabbt, vissa beslut togs för långsamt och blev för omständliga i denna svåra process. Exempelvis togs beslutet att flytta verksamheten till Ängens utegård för snabbt, vilket resulterade i en onödig oro och stress för de barn och vårdnadshavare som trots allt behövde omsorg, men även för personal och vårdnadshavare på Ängen som reagerade med stark oro kring beslutet.

Ett antal i personalen har smittats av Covid-19, dock ej på arbetsplatsen enligt den vetskap vi har. Vi har vid vissa av dessa tillfällen då vederbörande varit på förskolan då den varit smittad vidtagit alla de åtgärder vi uppmanats göra från Bildningsförvaltningen.

En effekt av Covid-19 är att ledningen för förskolan under hela vårterminen jobbat på distans, hemifrån. Detta i sin tur har lett till att personal i förskolan inte haft sin ledning på plats under en väldigt ansträngd tid. Distansarbetet ledde till en början till en ökad arbetsbelastning för ledningen innan rutiner och struktur var på plats. Frånvaron av chef på förskolan har även medfört att personal fått ta alla administrativa uppgifter som måste skötas på plats, men de har även uttryckt sig ensamma i bemötandet av alltmer ifrågasättande vårdnadshavare.

Förskolan har under läsåret haft en hög korttidsfrånvaro pga symptom för Covid-19. Även om barnantalet på avdelningarna i perioder även varit lägre än normalt har personalen behövt täcka upp för varandra då många i personalen varit borta. Sammanslagningar och flytt av barn har blivit en daglig organisationsuppgift. Uppgiften att organisera dagligen och tillsätta vikarier har helt tagits över av rektor och bitr rektor vilket i sin tur ökat deras arbetsbelastning väsentligt. Men framförallt har det påverkat tryggheten för barn, vårdnadshavare och ökat belastningen på pedagogerna.

Vidare konsekvens för förskolan har varit att fyra förskollärare och 1 långtidsvikarie fick lämna arbetet väsentligt mycket tidigare än planerat pga att gravida ansågs tillhöra riskgrupp och arbetsgivaren inte kunde garantera säkerhet efter v.21. Detta medförde att ett stort antal arbetslag fick organiseras om med vikarier, även dessa besked kom väldigt snabbt och skapade oro bland personal och vårdnadshavare.

Personalen uttrycker i sina utvärderingar en hög arbetsbelastning under året. Planerings och

reflektionstid ha uteblivit för många. En genomgående reflektion i alla avdelningars utvärdering har varit att dialogen mellan vårdnadshavare och personal blivit ansträngd. Personalens ansvar för att skicka hem barn med symptom har ifrågasatts av vårdnadshavare, vilket skapat en hög stress hos personal. Personal med anhöriga i riskgrupp har upplevt en stor oro kring sin arbetssituation. Skydd i form av mask, visir och handskar har funnits tillgängligt för personalen men har endast använts då smitta varit konstaterad på avdelningen. Utvärderingen visar att mötet och omsorgen med barnen med mask och visir blev ohållbart och ibland skrämmande för barnen.

Trots allt har en hel del positiva effekter lyfts fram, utomhusundervisningen har utvecklats och vi har här sett en kvalitetshöjning i både utbildning och undervisning utomhus. Vår miljö och material för utomhusbruk har utvecklats. Motorik och utomhusvistelsen har varit positiv för barnens hälsa, då andra sjukdomar nästan helt uteblivit. Samarbete mellan avdelningar har lett till att nya relationer mellan personal och barn utvecklats.

En konsekvens av restriktionerna har varit att i princip alla möten under året varit digitala. Vi har på förskolan gjort undantag för ett fåtal möten med vårdnadshavare. En positiv effekt av digitala möten är fokusering och effektivitet. Personal och ledning har även utvecklat ett kunnande kring digitala hjälpmedel för möten. Vi har dock kunnat utröna att vissa möten i fortsättningen skall hållas fysiskt när detta tillåts, ex våra APT där personal och ledning behöver mötas för att få igång samtal och diskussioner och där det är av yttersta vikt att alla i personalen hörs och syns.

1.3 Lokala utvecklingsområden 2020/2021

Inför läsåret 2020/2021 identifierade Skegrie förskolors rektorsområde följande **utvecklingsområden**;

- * Språk och kommunikation
- * Alla barn och deras vårdnadshavare ska uppleva trygghet i förskolan.
- * Estetiska uttrycksformer

Långsiktiga mål:

- * Pedagogisk dokumentation
- * Pedagogiska miljöer - den tredje pedagogen

2 Övergripande förutsättningar

2.1 Barnantal och personalstatistik

Barnantal och personalstatistik

Förskola	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Antal barn	96	114	141
Antal årsarbetare		19	22,9
Andel årsarbetare med förskollärarexamen, %		48,3	64,0
Personaltäthet, antal barn per årsarbetare		6	6,1572052401746724890829694323

Analys

På Skegrie förskolor leds förskolan av rektor och biträdande rektor. Rektor har personalansvar och biträdande rektor har under läsåret haft ett övergripande ansvar för att arbeta med kvalitetsarbetet. I förskolans organisation finns en ansvarig förskollärare på varje avdelning, samordnare som har det yttersta ansvaret för att utveckla och följa utvecklingsområden tillsammans med sina kollegor på avdelningen.

Inom utvecklingsarbetet ansvarar biträdande rektor för planering, uppföljning och analys av bl.a kompetensutvecklingsinsatser och det kollegiala lärandet.

Rektor och biträdande rektor har ett gemensamt ansvar för att följa de mål som finns uppsatta från förvaltning och från förskolan.

Specialpedagog (70%) har tillsammans med ledningen ett ansvar att följa alla barns enskilda behov utifrån de nationella målen. För att säkerställa detta finns specialpedagogen tillgänglig på förskolorna, både som stöd för pedagoger men också för enskilda barn. Specialpedagog ansvarar även för implementering av den nya kommunala Språkplanen och introducering av Bornholmsmodellen, på varje avdelning.

På Ängens förskola har vi en organisation där vi arbetar med åldershomogena grupper. Det finns 8 avdelningar. Två st 5-årsavdelningar, två st 4-årsavdelningar, 1 st 3-årsavdelning, 1 st 2-årsavdelning och två st 1-2-årsavdelningar. Efter årsskiftet ändrades organisationen till nio avdelningar och utökades med en 2-årsavdelning.

Barngruppernas storlek har ökat under året. På 1-2-årsavdelningarna har antalet varit 12-16 och på 2-årsavdelningarna 15-18 barn. På 3-årsavdelningen var antalet 17-20 barn och våra 4- och 5-årsgrupper har ledat mellan 17-21 barn per avdelning. Förvaltningen har satt ett riktmärke på förskolan på 160 barn på 8 avdelningar.

Vi ser i utvärderingar och i jämförelse med Skolverkets rekommendationer att barngrupperna är stora på Ängens förskola. Pedagogerna har i sina utvärderingar beskrivit att uppdelning i mindre grupper är en förutsättning för att undervisning ska kunna ske och vara framgångsrik. Detta kan dock vara problematiskt då det endast kan ske under viss tid under dagen och endast då ordinarie personal är på plats. En annan aspekt är att ensamarbete med yngre barn, vilket detta arbetssätt innebär, inte håller säkerhetsmässigt. Vidare har föräldraenkätens resultat visat att även vårdnadshavare anser att grupperna på Ängens förskola är för stora.

Vi ser i vår analys att en anledning till att både personal och vårdnadshavare upplever att barnantalet i grupperna är högt, kan bero på den höga beläggningen under dagen på förskolan. Barnen har långa vistelsetider, dvs är på förskolan innan frukost och efter kl.16.00, vilket är en utmaning i schemaläggning av personal då deras timmar inte räcker till.

Personalsammansättningen visar att 64 % är leg. förskollärare på Ängens förskola. 20 % är barnskötare och 16 % är utbildade vikarier. Under året 20/21 har ett stort antal förskollärare varit föräldralediga, vilket påverkar antalet vikarier. Under vårterminen hade ovanstående siffror ändrats till 52 % förskollärare och 28 % utbildade vikarier. Vi kan se att det påverkar kvaliteten på utbildningen och den undervisning som sker på avdelningarna. Även i personalgruppen som helhet ser vi det minskade antalet utbildade förskollärare som ett problem då det kollegiala lärandet och reflekterande mellan förskollärare minskar och i vissa fall helt uteblir. Förskollärare får även ta mer dokumentation och administrativa uppgifter då detta inte kan läggas på vikarier.

3 Normer och värden

Bildningsnämndens samtliga verksamheter ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barn och elever att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk, vardaglig handling, enligt varje skolforms läroplan. En viktig uppgift för samtliga skolformer är att i det dagliga arbetet med normer och värden, förmedla och förankra respekt för demokratiska värderingar och människovärdets okränkbarhet. Förskolan och skolan ska arbeta främjande för likabehandling och förebyggande för att motverka kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Det främjande arbetet tar avstamp i varje förskole- och skolenhets aktiva arbete och planer mot kränkande behandling. Dessa områden är tätt sammankopplade och därför är det av vikt att alla delar i läroplansområdet normer och värden följs upp.

*Bildningsnämndens effektmål för 2021 är **bättre hälsa samt ökad trygghet och studiero i förskola och skola.***

3.1 Förskolans arbete med normer och värden

Förskoleverksamheten ska på ett medvetet sätt utformas så att flickor och pojkar får möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar. Barn ska känna sig trygga och få vara som de vill vara. Värdegrundsuppdraget är centralt i förskolans arbete.

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla (Lpfö18)

- *öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande,*
- *förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra,*
- *förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till etiska dilemman och livsfrågor i vardagen,*
- *respekt och förståelse för alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna, och*
- *ett växande ansvar och intresse för hållbar utveckling och att aktivt delta i samhället.*

Kränkande behandling

	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Antalet anmälningar	0	0	0

Enkät normer och värden (vårdnadshavare)

Indikator	2018/2019	2020/2021
Jag upplever att mitt barn känner sig tryggt i förskolan	8,5	8,8
Personalen på förskolan bemöter mitt barn på ett respektfullt sätt	9,2	-
Jag upplever att förskolepersonalen arbetar för att barnen ska utveckla respekt för varandra	-	9,3

Analys

Antalet anmälningar är 0. Ett resultat vi sett under flera år och som väcker frågor. Diskussioner och samtal i kollegiet har förts kring kränkningar under året, men vi anser fortfarande att kunskapen kring ämnet är ett område som ständigt måste belysas. Detta ser vi som ett möjligt utvecklingsområde i vårt 1-16 årsperspektiv tillsammans med skolan. Vi ser att antalet kränkingsanmälningar i ex förskoleklass är betydligt högre.

Samtidigt kan vi se ett medvetet och ständigt utvecklande arbete med Värdegrundsarbete och

bemötande inom området Normer och värden på förskolan.

Enkät Normer och värden för vårdnadshavare Vi konstaterar att en ökning skett i svaren kring upplevd trygghet i förskolan. Då detta varit ett av våra prioriterade utvecklingsområden under läsåret, "Alla barn och deras vårdnadshavare ska uppleva trygghet i förskolan" visar arbetet ett positivt resultat.

Insatser som gjorts under året;

Inom ramen för det vi kallar *Grundverksamhet* har vi inför detta läsår utvecklat arbetet med att skapa och lyfta struktur och rutiner på avdelningarna. Detta har gjorts genom förtydligade handlingsplaner för ex introduktioner av nya barn och vårdnadshavare, vidareutveckling av vårt LIKA-nätverk och arbete med informationsvägar gentemot vårdnadshavare. Vidare har arbete gjorts med att implementera och lyfta fördelar av ett arbetssätt med att dela upp barnen i mindre grupper på avdelningarna. Ledning och specialpedagoger har under årets reflektioner, verksamhetskonferenser och löpande uppföljningar framhållit vikten av detta arbetssätt. Specialpedagogen har under året arbetat aktivt med att öka användandet av Widget-bilder som stöd i verksamheten.

Analys; arbetet med informationsvägar till vårdnadshavare har utvecklats och effektiviserats under året. Avdelningar har utarbetat nya sätt att göra inlägg på Unikum för att snabbt få iväg information som sedan kan följas upp i samtal med vårdnadshavare och barn. Fler vårdnadshavare tar del av inläggen då barnen gjorts mer delaktiga i form av eget berättande, reflektioner och dokumentationer. Detta kan vara en anledning till att vårdnadshavare upplever en trygghet för sitt barn. Avdelningarna har aktivt arbetat med att göra sig tillgängliga för vårdnadshavare på olika sätt.

LIKA-nätverkets arbete fortsätter att utvecklas överlag på förskolan. Vi kan se att pedagogerna har tagit till sig, och vidareutvecklat det material och upplägg som nätverket arbetat fram. Konkret material lyfts som en bidragande orsak till att barnen ständigt återkommer och bearbetar de etiska och moraliska dilemman som böckerna tar upp. Böckerna som används har enligt pedagogers uppfattning, utvecklat barnens empati-förmåga och att de kopplar egna erfarenheter till det värdegrundsarbete som böckerna ger upphov till. Arbetssättet med materialet fortsätter på flera avdelningar under hela läsåret. Avdelningarna delar undervisningsaktiviteter med varandra genom dokumentationen som har blivit mer synlig på förskolan och i information till vårdnadshavare.

De avdelningar som börjat arbeta med att dela barngruppen i mindre grupper beskriver att de direkt har sett ett positivt resultat. Undervisning i mindre grupper har möjliggjort att barnen vågat ta mer plats och delge sina tankar för varandra. Flera anger i sina utvärderingar att detta arbetssätt skall implementeras inför hösten.

I arbetet med att utveckla struktur och rutiner ser vi tydligt i avdelningarnas utvärderingar att de organisatoriska förutsättningar som ges har en direkt påverkan på trygghet som skapas för barn och vårdnadshavare, liksom för utbildning och undervisning som bedrivs. Där ingen kontinuitet funnits i arbetslaget har detta resulterat i olika regler, rutiner och relationer vilket i sin tur har gett en orolig barngrupp och vårdnadshavare. Att upprätthålla rutiner och struktur i utomhus-undervisningen under året var till en början en utmaning och ett nytt sätt att arbeta på.

Att arbeta med bildstöd, Widget-bilder, i olika situationer och undervisning har visat sig ge ett positivt resultat, ex i kapprumssituationer, vid handtvätt och i övergångar i verksamheten. Barnen förbereds numera inte bara muntligt utan får stöd i sin utveckling genom bilder. De avdelningar som har äldre barn uppger att barnen delger varandra informationen från bilderna, och upplever att barnen finner ett stöd/trygghet kring hur dagen ska bli.

4 Kunskaper, utveckling och lärande

Läroplanernas skrivningar om barns och elevers lärande tar avstamp i att stimulera barns nyfikenhet och lust att lära. Förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande genom en rolig, trygg och lärorik verksamhet för alla barn som deltar i den. Skolan ska vidare ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Skollagen föreskriver att utbildningen ska vara likvärdig, men undervisningen ska också utformas så att den bidrar till att eleven tror på sin förmåga och bibehåller lusten till ett livslångt lärande.

Bildningsnämndens effektmål för 2021 är **högre måluppfyllelse och förbättrade studieresultat samt digital transformation i förskolan och skolan.**

4.1 Förskolan

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla (Lpfö18)

- sin identitet och känna trygghet i den samt medvetenhet om rätten till sin kroppsliga och personliga integritet,
- självständighet och tillit till sin egen förmåga,
- nyfikenhet, kreativitet och lust att leka och lära,
- förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler,
- förmåga att lyssna på och reflektera över andras uppfattningar samt att reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar,
- fantasi och föreställningsförmåga,
- motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning samt förståelse för hur viktigt det är att ta hand om sin hälsa och sitt välbefinnande,
- förmåga att använda och förstå begrepp, se samband och upptäcka nya sätt att förstå sin omvärld,
- förmåga att skapa samt förmåga att uttrycka och kommunicera upplevelser, tankar och erfarenheter i olika uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans,
- intresse för berättelser, bilder och texter i olika medier, såväl digitala som andra, samt sin förmåga att använda sig av, tolka, ifrågasätta och samtala om dessa,
- ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften,
- intresse för skriftspråk samt förståelse för symboler och hur de används för att förmedla budskap,
- sin kulturella identitet samt kunskap om och intresse för olika kulturer och förståelse för värdet av att leva i ett samhälle präglad av mångfald samt intresse för det lokala kulturlivet,
- både det svenska språket och det egna nationella minoritetsspråket, om barnet tillhör en nationell minoritet,
- både det svenska språket och sitt modersmål, om barnet har ett annat modersmål än svenska,
- svenskt teckenspråk, om barnet har hörselnedsättning, är döv eller av andra skäl har behov av teckenspråk,
- förmåga att använda matematik för att undersöka, reflektera över och pröva olika lösningar av egna och andras problemställningar,
- förståelse för rum, tid och form, och grundläggande egenskaper hos mängder, mönster, antal, ordning, tal, mätning och förändring, samt att resonera matematiskt om detta,
- förmåga att urskilja, uttrycka, undersöka och använda matematiska begrepp och samband mellan begrepp,
- förståelse för samband i naturen och för naturens olika kretslopp samt för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra,
- förståelse för hur människors olika val i vardagen kan bidra till en hållbar utveckling,
- förståelse för naturvetenskap, kunskaper om växter och djur samt enkla kemiska processer och fysikaliska fenomen,
- förmåga att utforska, beskriva med olika uttrycksformer, ställa frågor om och samtala om

naturvetenskap och teknik,

- *förmåga att upptäcka och utforska teknik i vardagen, och*
- *förmåga att bygga, skapa och konstruera med hjälp av olika tekniker, material och redskap.*

Enkät utveckling och lärande (vårdnadshavare)

	2018/2019	2020/2021
Mitt barn stimuleras till utveckling och lärande i förskolan	9,0	-
Jag upplever att förskolan erbjuder mitt barn en stimulerande miljö	-	8,8
Personalen på förskolan väcker mitt barns lust att lära	9,4	-
Jag upplever att verksamheten på förskolan väcker mitt barns nyfikenhet.	-	8,9
När mitt barn lär sig något nytt i förskolan vill hon/han lära sig mer om det	7,8	-
Jag upplever att mitt barn lär sig mycket på förskolan	-	8,8

Analys

Tagna **Utvecklingsområden inför läsåret 20/21** kopplade till ovanstående rubrik.

Kollegialt lärande i form av pedagogiska nätverk, utvecklingsgrupper samt gemensamma kompetensinsatser individuellt och på gruppnivå skall utökas.

Språk och kommunikation - vidareutveckling av användandet av TAKK och bildstöd (Widget)

Estetiska uttrycksformer

Hållbar utveckling - inom arbetet med Grön Flagg

Insatser som gjorts under året och effekter som ses utifrån dessa;

Kollegialt lärande i form av pedagogiska nätverk, utvecklingsgrupper samt gemensamma kompetensinsatser individuellt och på gruppnivå - insatser under läsåret har gjorts genom individuella kompetensinsatser och på gruppnivå. **Pedagogiska nätverk och utvecklingsgrupper** har i princip uteblivit pga hög personalfrånvaro. Däremot har vi kunnat delta och erbjuda mer **kompetensutveckling** digitalt. Personal har deltagit i föreläsning kring Flerspråkiga barn och förskolans uppdrag, Barn med utmanande beteende, Undervisningsteorier, Reflektionens betydelse för fördjupad undervisning, Miljön som en hållbar tredje pedagog, Linjens filosofi, Om ateljékultur och läroplanen, Språkstimulera mera, RUSTA - barnen för förskoleklass och fritidshem. En stor andel av personalen har även deltagit i två dagars konferens anordnad av en Reggio Emilia inspirerad förskola, Trollet. Alla föreläsningar har anknytning till de utvecklingsmål vi haft för läsåret. Pedagoger har i sina reflektioner och återkopplingar av föreläsningarna varit överlag positiva och angett behovet av kompetensutbildning för att öka kvalitén i sin undervisning.

Språk och kommunikation - insatser genom undervisning i **mindre grupper** har gett barnen möjlighet att på ett bättre sätt utveckla den språkliga och kommunikativa förmågan. Undervisning med **digitala verktyg** Polyglutt har medfört ett ökat intresse för böcker och läsning. De avdelningar som har barn med annat modersmål har kunnat undervisa med hjälp av Polyglutt och ser en förbättrad förståelse och återberättande förmåga hos barnet. Detta har även väckt intresse och nyfikenhet från andra barn kring andra språk. Vidare ser pedagoger att barn "läser" sagorna tillsammans med uppläsaren i Polyglutt. Andra digitala verktyg som använts i språkundervisningen

är dokumentkamera och projektor för storbild. Reflekterande samtal lyfts av avdelningarna som fördelaktigt med dessa verktyg. Den ökade högläsningen på avdelningarna har även inbjudit till efterföljande Boksamtal. För att utveckla detta inför kommande läsår ser vi ett behov av kompetensutbildning ex genom Aidan Chambers dokumenterade samtalsmodell. Fortsatt arbete med obligatoriska ordlådor på alla avdelningar, synligt språkmateriel och inbjudande pedagogiska miljöer har gjort att barnen visat större intresse och nyfikenhet kring skriftspråket. Ordlådorna och "skriv-hörnan" har etablerats som begrepp på förskolan och avdelningarna återger att det väcker intresse och lust till självständigt utforska skrivspråket. Ordlådorna har även gett möjlighet till samverkan med vårdnadshavare då barnens "nya ord" delges hemmen. Avdelningar med äldre barn har infört nytt konkret material för att väcka nyfikenhet och intresse för skrivspråksprocessen. De upplever att barnen stannar en längre stund i aktiviteten och får stöd av närvarande pedagog. I utbildningen används **TAKK-tecken** som ett komplement till det verbala språket. Omfattningen av användandet är ojämnt mellan avdelningarna, dock ser de som använder TAKK-tecken att barnen tar det till sig och använder och förstärker deras kommunikation med varandra och i hemmet. Att arbeta med TAKK är något som alla avdelningar uppger som framgångsrikt i språkutvecklingen, och oberoende på vilken nivå de använder det vill samtliga öka användandet.

En större insats inom Språk och Kommunikation har gjorts övergripande på förskolan. Implementering av **ny kommunal Språkplan** med individuella mål satta av varje avdelning har gjorts med stöd av specialpedagog och två på förskolan utbildade "Språk-piloter". Samtidigt har **Bornholmsmodellen** antagits som ett obligatoriskt material inom Språk och Kommunikationsundervisning på alla kommunens förskolor. Båda dessa insatser har gett omedelbara effekter i verksamheten och i barns utvecklade kunskaper. Pedagoger uppger att de med denna metod har fått en bättre daglig struktur i språkundervisningen och ger en möjlighet att ta vid i varandras arbete och spontant organisera en undervisning. Avdelningarna ser att användandet av Rim och Ramsor har utvecklat barnens förmåga att leka med ord och utökat deras ordförråd. Sagorna, som är en stor del av Bornholmsmodellen, har utvecklat barnens återberättande och gjort att barnen tar berättelsen med sig i leken och kopplar till egna erfarenheter. Avdelningar som valt att hålla fast i en saga under längre period ser att barn med olika förutsättningar får möjlighet till förståelse för undervisningen. Det har också utvecklats en modell att ta in materialet med Babblarna i Bornholmsmodellen på de avdelningar som har våra yngsta barn 1-2 år.

Estetiska uttrycksformer - insatser som avdelningarna beskrivit har mestadels berört ateljéarbete, sång/rytmik och drama. Ateljéarbetet består i huvudsak av måleri i olika former och tekniker, men barnen har även fått bekanta sig med stengodslera. Genom dokumentationer tolkar pedagogerna att barnen har mer tillit till sin egen förmåga nu. Tidigare har barnen varit i behov av en bekräftelse och vad slutresultatet skulle mynna ut i. De upplever att barnen nu tagit till sig att processen även är den viktiga och att det finns flera tillvägagångssätt att skapa utifrån de material som finns tillgängliga. De återger att barnen är inspiratörer till varandra och visar empati genom att vilja hjälpa varandra i sina skapandeprocesser. Måleri har visat sig vara en undervisningsaktivitet som lätt kunnat flyttas ut under pandemi-året, men viss undervisning har ändå skett i ateljén för att introducera det viktiga för- och efterarbete vid måleri. Viss undervisning har under året skett i olika tekniker på avdelningar med äldre barn. Gemensamt i avdelningarnas utvärderingar är pedagogernas förmåga att få in andra läroplansmål i de estetiska uttrycksformerna såsom språk, matematik och naturvetenskap. Vi ser ett kontinuerligt användande av sång på alla avdelningar, i samlingar och i övrig utbildning. Flera avdelningar uppmärksammar även rytm när de sjunger tillsammans med barnen och har börjat plocka in rytminstrument mer frekvent i undervisningen. Det har då blivit synligt att taktkänsla utvecklas hos barnen. I dansaktiviteter har digitala verktyg använts flitigt. Dramatisering kring sagor från bland annat Bornholmsmodellen har blivit ett nytt inslag på flera avdelningar, men även dramatisering kring etiska dilemman som uppstår i barngruppen.

Hållbar utveckling - Grön Flagga Inför året utökade vi det GRÖNA nätverket som ansvarar för bland annat Grön Flagga arbetet. Gruppen utökades med en pedagog för att sprida kunskaper och information på avdelningarna. Även arbetet kring Måltidspedagogik kopplades till nätverket.

Insatser som gjorts under året har varit minsta möjliga då nätverket ej kunnat vara aktivt under pandemiåret på grund av hög personalfrånvaro. Dock ser vi att de aktiviteter som arbetats fram tidigare har kunnat fullföljas, såsom Grön Flagg-dag, Skräpplockar-veckor och fortsatt källsortering på varje avdelning. Avdelningar har utvärderat sin undervisning och rapporterat till gruppen som analyserat och skickat vidare en årsberättelse till Håll Sverige Rent, se bilaga.

5 Barns och elevers ansvar och inflytande

De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska omfatta alla barn och elever. I förskolan läggs grunden för att barnen ska utveckla en förståelse för vad demokrati är. I skolan ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska stimuleras i att ta aktiv del i att vidareutveckla utbildningen och de ska få information i frågor som rör dem. Informationen och formerna för barnens och elevernas inflytande ska anpassas utefter ålder och mognad, men de ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som kan behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen. Rätten till delaktighet och inflytande handlar inte om att bestämma utan det handlar om att alla får vara en del av en gemenskap där respekt och inkludering utgör ledord i verksamheten.

Inflytandefrågor i förskolan och skolan handlar inte bara om att barn och elever ska ha inflytande över utbildningens innehåll och hur den utförs. Barnen/eleverna ska också få möjlighet att förbereda sig inför framtida inflytande i samhället. Förberedelserna inför framtida inflytande handlar om att bli van vid att delta i viktiga språkliga aktiviteter som till exempel att läsa kritiskt och att debattera.

5.1 Förskolan

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla (Lpfö18)

- intresse för och förmåga att uttrycka tankar och åsikter så att de kan påverka sin situation,
- förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar och för miljön i förskolan, och
- förståelse för demokratiska principer och förmåga att samarbeta och fatta beslut i enlighet med dem.

Enkät barns inflytande (vårdnadshavare)

Indikator	2018/2019	2020/2021
Mitt barn uppmuntras att ta ansvar i förskolan	8,2	-
Jag upplever att barnen får vara med och bestämma om hur det ska vara på förskolan	-	8,2
Mitt barns åsikter och intressen tas tillvara	7,9	-
Jag upplever att barnen får ge uttryck för sig själva på förskolan (t.ex. förmedla åsikter, tankar, intressen)	-	9,0

Analys

Insatser som gjorts under året;

Vi har utökat vårt LIKA-nätverk med ytterligare en pedagog då arbetet, kunskapen och informationen måste nå ut till avdelningarna på ett lättare sätt. Vi kan i utvärderingar se direkta effekter av att sättet vi ska arbeta på har etablerats på fler avdelningar. Material och undervisning syns mer i utbildningen.

Grundverksamheten fortsätter att lyftas som en viktig insats. Avdelningar trycker mer än tidigare på att upprätthållandet av rutiner och struktur är av största vikt för att möjliggöra barns delaktighet och inflytande i utbildningen.

Insatser kring "Barnkonventionen som lag" var tänkta att arbetas in och inkluderas i utbildningen under året men var ett arbete som fick skjutas upp pga hög personalförbrukning. Dock har materialet funnits på plats och använts på vissa avdelningar.

Vidare har undervisning i barnråd skett i olika former. Femårsavdelningar arbetar med Trygghetsråd inom ramen för LIKA-arbetet och en avdelning har arbetat med Barnråd en gång i veckan under vårterminen, vilket resulterat i ett mer accepterande klimat där alla har rätt till sina åsikter. Avdelningarna återger att Bildstödet, Widget-bilder, möjliggör en utveckling av självständighet hos barnen, de kan exempelvis med detta som stöd, själva hålla i samlingar.

Pedagogisk dokumentation utvecklas och fördjupas på vissa avdelningar. De återger att detta arbetsverktyg är en förutsättning för barns delaktighet och inflytande då barnen är aktörer i dokumentationerna och deras tankar och reflektioner formar den fortsatta undervisningen på avdelningen.

Analys;

I avdelningarnas utvärderingar har vi kunnat se en utveckling i hur de beskriver och analyserar sitt arbete med delaktighet och inflytande för barnen.

Vi ser en koppling mellan Pedagogisk dokumentation och arbete med att säkerställa barns delaktighet och inflytande i utbildningen. Avdelningarna har dock under året avstannat lite i sin pedagogiska dokumentation vilket vi direkt kopplar till att dokumentationen blivit mindre synlig för barnen, då större delen av undervisning och utbildning skett utomhus. En förändring i arbetssätt där även dokumentationen måste följa med ut. I en Reggio Emilia-inspirerad pedagogik framhålls alltid vikten av att följa barnens intresse och nyfikenhet, och att det är detta som leder undervisningen vidare. I utvärderingar från avdelningarna på Ängens förskola ser vi tydligt att arbetssättet vänder i denna riktning. En fördjupning inom Pedagogisk dokumentation ser vi som en möjlig kompetensutvecklingsinsats inför nästa läsår.

6 Skola och hem samt övergång och samverkan

Samverkan med vårdnadshavarna är avgörande för att skapa bästa förutsättningar för elevernas lärande och utveckling. På samma sätt är samverkan och överlämningar mellan olika skolformer och stadier ovärderliga för att information om elever inte ska försvinna. Ett utbyte av kunskaper och erfarenheter kan innebära stora vinster för klasser och enskilda elever.

6.1 Förskolan

Förskola och hem (Lpfö18)

För att skapa bästa möjliga förutsättningar för att barnen ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt ska förskolan samarbeta på ett nära och förtroendefullt sätt med hemmen.

Övergång och samverkan (Lpfö18)

Förskolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stödja barnens utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Inför övergångar ska de berörda skolformerna och fritidshemmet utbyta kunskaper, erfarenheter och information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i barnens utveckling och lärande. Det ska även finnas samarbetsformer som syftar till att förbereda barnen och deras vårdnadshavare inför övergångar från förskolan till förskoleklassen, skolan och fritidshemmet.

Enkät samverkan med hemmet (vårdnadshavare)

Indikator	2018/2019	2020/2021
På utvecklingssamtalet får jag tydlig information om mitt barns utveckling och lärande	8,8	8,9
Jag har goda relationer med förskolans personal	8,9	-
Jag får fortlöpande information om mitt barns tillvaro på förskolan (tex trivsel, utveckling och lärande)	7,8	7,5
Jag får information om det har hänt något i barngruppen/på förskolan	7,5	-
Jag upplever att förskolan tar hänsyn till den information jag förmedlar om mitt barn (t.ex. om barnets mående, familjesituation eller utveckling)	-	8,7

Klagomål och synpunkter

Ett fåtal klagomål och synpunkter har inkommit direkt till rektor angående barn som skickats hem med Covid-19 symptom. Vi har förstått från personal att de tagit emot betydligt mycket mer klagomål kring detta än vad rektor fått direkt till sig. De klagomål som inkommit till rektor har hanterats med omedelbar verkan vilket gjort att vårdnadshavare upplevts nöjda med den information de fått.

Analys

FÖRSKOLA OCH HEM

Föräldraenkäten visar en nedgång, om än marginell, så går det åt fel håll. Vid närmare analys av enkätsvaren ser vi att ca 80% är nöjda eller mer. Dock upplever 20% av vårdnadshavarna att de inte får **fortlöpande information** kring sitt barn. En av anledningarna till en bristande information ligger i de omständigheter pandemi-året burit med sig. Några avdelningar har helt fått bortprioritera all dokumentation pga hög personalfrånvaro, men då förskolan fått höga siffror på upplevd trygghet

ser vi ändå att vårdnadshavare blivit dagligt bemötta och upplevt trygghet på förskolan. Informationen kring barnet och verksamheten har dock fallit bort i dessa möten. Vi ser en direkt koppling mellan låg personaltäthet och utebliven fortlöpande information till vårdnadshavare.

Utvecklingssamtal har enligt pedagogernas utvärderingar erbjudits alla vårdnadshavare digitalt detta läsår. Avdelningarna har upplevt att dessa samtal fungerat väl och över förväntan gällande högre kvalitet och effektivitet. Anmärkningsvärt är att det i föräldraenkäten visar sig att flera vårdnadshavare återger att de inte blivit erbjudna något samtal, och 11 % vet inte. Dock har flera avdelningar haft utvecklingssamtal sent under våren och inte erbjudit vårdnadshavare samtal innan föräldraenkäten skickades ut.

Vi ser att fler avdelningar än tidigare involverat hemmen i vissa undervisningsaktiviteter, teman och projekt. Det mycket speciella år vi haft under pandemin har naturligtvis förändrat kommunikationen med vårdnadshavare, som ej kunnat komma in på våra avdelningar.

ÖVERGÅNG OCH SAMVERKAN FÖRSKOLEKLASS OCH FRITIDSHEM

Insatser som gjorts inom området under året är enligt handlingsplan ett uppföljningsmöte med förskoleklassen runt den barngrupp som började ht-20. Vidare har de insatser vi har utarbetat i vår handlingsplan såsom besök och möten med nya grupper för barnen, ändrats om till digitala möten och "digitala rundvandringar" för blivande förskoleklassbarn. Ett pilotprojekt kring övergång till förskoleklass och fritidshem har genomförts under vårterminen-21 med de pedagoger som har 5-åringar i sina grupper. Pilotprojektet utgår ifrån Ann S Pihlgrens material RUSTA barnen för förskoleklass och fritidshem handhållet via Förskoleforum. Projektet blev väl mottaget av pedagoger och utvecklingsmöjligheter inför nästa läsår finns och då involvera Förskoleklassen.

7 Förskolan, skolan och omvärlden

En förutsättning för att barn, elever och studerande ska kunna göra väl underbyggda framtidsval, är att verksamheten i för-, grund- och gymnasieskolan på olika sätt bidrar till att de utvecklar förståelse för sig själva och sin omvärld.

Förskola och skola ska samverka med omgivande samhälle ur såväl ett lokalt, nationellt och globalt perspektiv för att vidga barn och elevers syn på sitt framtida medborgarskap och arbetsliv. Redan från tidig ålder kan verksamheterna bidra till att elever uppfyller sina drömmar genom att ge förutsättningar för att göra medvetna val och insikten att alla kan påverka sin framtid i ett tidigt skede. I Trelleborg finns ett gemensamt ansvar för bred vägledning från förskola till gymnasieskola.

*Bildningsnämndens effektmål för 2021 är **Samverkan förskola, skola och näringsliv.***

Analys

Under pandemiåret har inga studiebesök varit möjliga att utföra. Ej heller har besök av ex vårdnadshavare på förskolan kunnat ske. Under tidigare läsår har pedagogerna kunnat möjliggöra möten med omvärlden genom digitala verktyg och pedagogiska miljöer, vilket har försvårats under året, då verksamheten i största möjliga mån bedrivits utomhus.

Vi arbetar aktivt som Partnerförskola till Lärarutbildningen på Malmö Universitet vilket möjliggör att barn får en inblick i studerande och yrkeskategorier inom förskola tack vare de studenter som är hos oss under sin Verksamhetsförlagda Utbildning.

Vi arbetar kontinuerligt med vårt Grön flagg arbete på förskolan och anser att detta ger oss verktyg och möjligheter att utveckla barnens ansvarstagande för omvärlden och för en global hållbar utveckling. Fokusområdet kring Konsumtion och resurser har fortsatt även detta läsår, och har innehållit undervisning kring nedanstående för förskolan framtagna mål

Att barn får förståelse för hur ett kretslopp fungerar och på så sätt sparar på naturens resurser.

Att barnen får uppleva hur vi tillsammans kan återbruka saker, olika material och kläder m.m

Att barnen får lära sig hur vi kan göra för att minska vår vattenkonsumtion och hur viktigt vattnet är för allt levande, djur, människor och natur.

8 Uppföljning av nämndens prioriterade mål

8.1 Bättre hälsa samt ökad trygghet och studiero i förskola och skola

Verksamheten i förskolan och skolan ska utformas så att alla barn och elever har en skoldag som präglas av hälsofrämjande, trygghet och studiero. Alla som arbetar i förskolan och skolan ska ha ett gemensamt förhållningssätt som grundar sig i en medvetenhet om hur hälsa, trygghet och studiero påverkar lärandet. En viktig förutsättning för studiero är en trygg miljö i skolan.

Verksamheten i förskolan och skolan ska utformas så att alla barn och elever har en skoldag som präglas av hälsofrämjande, trygghet och studiero. Alla som arbetar i förskolan och skolan ska ha ett gemensamt förhållningssätt som grundar sig i en medvetenhet om hur hälsa, trygghet och studiero påverkar lärandet. En viktig förutsättning för studiero är en trygg miljö i skolan.

Vi har valt att arbeta kring ovanstående mål från Bildningsnämnden genom vårt utvecklingsområde ALLA BARN OCH DERAS VÅRDNADSHAVARE SKA UPPLEVA TRYGGHET I FÖRSKOLAN. Vi har valt att inkludera vårdnadshavare i utvecklingsområdet då de utgör en stor del i att skapa trygghet för sitt barn i förskolan. Från en första kontakt vid inskrivning till ett avslutande samtal innan övergången till förskoleklass, är målet för oss att vårdnadshavare skall uppleva en trygghet i mötet med pedagoger och ledning på vår förskola. Vi har under året utvecklat vårt Likabehandlingsarbete som bl a innefattar revidering av Plan mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering, Trygghetsvandringar och Trygghetsråd med barnen. Vi kartlägger även vår miljö, både inomhus och utomhus, för att säkerställa att vi har inkluderande lärmiljöer där alla barn kan delta, lära och utvecklas.

HÄLSOFRÄMJANDE ÅTGÄRDER Vi har sedan flera år arbetat aktivt på vår förskola med att tillgodose barnens behov av en väl avvägd dagsrytm där vi prioriterar en stunds vila och avkoppling under dagen. Detta innefattar även de äldre barnen som inte sover. Vår förskola ligger i ett samhälle där de flesta vårdnadshavare pendlar till arbetet vilket innebär långa vistelsetider för barnen och en stunds vila på barnen är en del av ett hälsofrämjande arbete på förskolan.

En avdelning har under året börjat implementera den "Tysta promenaden", en aktivitet på förskolan som är tänkt ska användas av fler och på ett mer övergripande sätt kommande läsår. Under promenaden uppmanas barnen att vara tysta och istället använda andra sinnen såsom hörsel och lukt. Som avslutning placerar barnen sig, en och en, med en ritplatta där de "återberättar" vad de upplevt. En reflektion helt i det tysta som sedan delges de andra i gruppen.

Ytterligare avdelning har under vårterminen bedrivit ett hälso-projekt utifrån barnens visade intresse. Vårdnadshavare har involverats genom uppdrag som sedan redovisats av barnen. Ett stort intresse har visats av både barn och vårdnadshavare.

En del av anpassningar för pandemin har varit utevistelse i största möjliga mån. Avdelningar beskriver i sina utvärderingar att detta bl a har utvecklat barnens grovmotorik och att de tydligt kan se en nedgång i andra sjukdomar såsom den årliga vinterkräksjukan som i år nästan helt uteblivit på avdelningarna.

Avdelningarna på förskolan har regelbundet rörelse-aktiviteter med barnen, dels som planerad undervisning och dels spontan. Närliggande fotbollsplan utnyttjas av avdelningar med lite äldre barn för aktiviteter och undervisning i olika boll-spel.

Genom måltidspedagogik uppmärksammas matens viktiga roll i upprätthållandet av en god hälsa. Måltidspedagogik bedrivs dagligen vid de pedagogiska måltider pedagogerna har med barnen.

8.2 Högre måluppfyllelse och förbättrade studieresultat

Enligt skollagen "ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd

och stimulans för att utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.” (SFS 2010:800 Skollag, kap 1, § 1). I Trelleborgs kommun arbetar vi med inkluderande lärmiljöer som en metod för att öka måluppfyllelsen och förbättra studieresultaten. Tillgängliga lärmiljöer handlar inte bara om den fysiska miljön utan om ett förhållningssätt till barn och elever och deras lärande.

Sammanfattande analys

Ovanstående mål från Bildningsnämnden kopplar vi till hela den utbildning och undervisning vi erbjuder barnen på vår förskola. Trelleborgs kommun arbetar med *inkluderande lärmiljöer som en metod* för att uppnå detta. Vi har sedan fyra år ett prioriterat område kring PEDAGOGISKA MILJÖER - DEN TREDJE PEDAGOGEN i vårt förskoleområde. Ett utvecklingsområde som ständigt lever vidare och utvecklas. Ett pågående arbete handlar om att göra den pedagogiska miljön tillgänglig för alla barn. Vår organisations åldersuppdelade grupper underlättar arbetet att göra miljön fysiskt tillgänglig och inkluderande, såväl för ettåringen som femåringen. Den tredje pedagogen innefattar även ett förhållningssätt i miljön, ett förhållningssätt som kopplas till en gemensam barnsyn och kunskapssyn. Personal har under året deltagit i kompetensutveckling i området - Miljön som en hållbar tredje pedagog.

Vi utvärderar ovanstående mål genom våra utvecklingsområden SPRÅK OCH KOMMUNIKATION och ESTETISKA UTTRYCKSFORMER. Språket är en förutsättning för allt annat lärande varför vi lägger stor vikt vid detta område på våra avdelningar. Implementering av ny handlingsplan i Språk för förskolan i kommunen och införandet av Bornholmsmodellen som obligatorisk metod och material har enligt avdelningarnas utvärderingar lyft området kring Språk och kommunikation ytterligare. Vår specialpedagog har fortsatt stötta och utveckla undervisningen för de barn i behov av särskilt stöd. Det har även arbetats aktivt med Språkmål och uppföljning av dessa på varje avdelning.

Inom Estetiska uttrycksformer har pedagogerna under året börjat utveckla sin undervisning i Estetiska uttrycksformer såsom dans, måleri, sång, drama och lera. Att utveckla vår undervisning i dessa ämnen är en viktig del i att kunna möta alla barns olika behov och sätt att lära.

8.3 Digital transformation i förskolan och skolan

Digital kompetens är en av EU:s åtta nyckelkompetenser för det livslånga lärandet. Den definieras som grundläggande färdigheter i informations- och kommunikationsteknik samt förmågan att kunna använda internet på ett säkert och kritiskt sätt. Läroplanerna för förskola och skola slår fast vikten av att ge alla elever en grundläggande digital kompetens, vilket också är en viktig del i likvärdighetsarbetet. På det sättet kan man minska, eller förebygga en digital ojämlikhetsklyfta, vilket också ses som en förutsättning för att fostra och utveckla framtida aktiva medborgare.

Sammanfattande analys

Förskolan arbetar med den digitala transformationen som ett verktyg för att öka måluppfyllelsen för de styrdokument och lagar vi verkar under. Vi strävar mot att använda den digitala tekniken som en del i utbildning och undervisning, den ska alltid beaktas vid avdelningarnas planeringar.

I vårt rektorsområde har vi en utbildad IKT-pedagog som inlett ett arbete gentemot alla avdelningar. Under pandemiåret har hennes arbete fått ställas in pga hög sjukfrånvaro.

Vi ser i utvärderingar att alla avdelningar har använt digitala verktyg i undervisningen, det har dock varit en utmaning då de varit ute stora delar av dagen.

För att öka möjligheterna till en digital transformation av utbildningen har vi under året gjort satsningar kring det digitala lärandet. Inköp av digitalkameror till alla avdelningar har gjorts för att öka barnens delaktighet och inflytande. Vi ser i utvärderingarna att barnen har fått ett ökat intresse av att dokumentera sitt eget lärande genom dessa kameror.

Användandet av Polyglutt och dokumentkamera har gett barnen möjligheter att ta till sig hur man på olika sätt kan involveras i sagans värld. Pedagogerna har även kunnat anpassa undervisningen i språk för fler barn med stöd av dessa digitala verktyg.

Alla förskollärare samt barnskötare med dokumentationskrav har tilldelats en Ipad. Detta underlättar pedagogernas att utveckla färdigheter kring digitala verktyg.

Vi har satsat på att köpa in en Ipad till varje avdelning, för att utöka barnens möjligheter till att söka kunskap via olika informationsvägar samt att utveckla lärandet genom anpassade appar.

Vi har tidigare sett att en utbildad IKT pedagog samt en aktiv IKT-grupp utvecklar lärandet hos både pedagoger och barn. Under nästa läsår strävar vi efter att utöka användandet av IKT pedagogen samt att uppdatera vår IKT plan, så att det används dagligen som en del av utbildningen.

IKT-pedagogen är aktiv i vårt samarbete med Lärarutbildningen som Partnerförskola, håller föreläsningar om det digitala lärandet i förskolan.

8.4 Samverkan förskola, skola och näringsliv

Dagens barn och elever är framtidens medarbetare, innovatörer och entreprenörer. Barn i förskola ska därför ges möjlighet att undersöka flera olika yrken. Elever ska ges möjlighet att reflektera över olika yrkens betydelser i samhället, samla och analysera information om olika yrken och uppmuntras att bryta invanda mönster som till exempel kan ha med kön och stereotypa normer att göra samt få självkännedom om sina egna intressen, vilja, förmågor och styrkor kopplat till ett framtida yrkesval.

Samverkan med det lokala näringslivet, men också högskola och andra aktörer, bidrar till att eleverna erövrar nya kunskaper som kan ligga till grund för att de ska kunna göra sina framtida studie- och yrkesval utan att begränsas av bakgrund eller stereotypa mönster. En bred studie- och yrkesvägledning som tillgodoser elevernas behov och motiverar eleverna bidrar till att fler fullföljer sin utbildning med goda resultat. Att klara grundskolan och fullfölja sin gymnasieutbildning är en oerhört stark skyddsfaktor för den enskilda individen och motverkar bland annat framtida ohälsa och utanförskap. För särskolans elever har vi ett viktigt uppdrag att visa hur ett arbetsliv är möjligt.

Ovanstående mål från Bildningsnämnden kopplar vi till vårt arbete som vi beskriver och analyserar under punkt 7, Förskolan, skolan och omvärlden.

9 Prioriterade utvecklingsområden

9.1 Förskolans utvecklingsområden

Med grund i analyserna ovan kommer förskolans arbete under det kommande läsåret 2021/2022 att fokusera på följande utvecklingsområden.

1. Språk och kommunikation

Mål: -förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla ett nyanserat talspråk och **ordförråd**, samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften. (**språklig medvetenhet**)

-förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla intresse för **skriftspråk** samt förståelse för symboler och hur de används för att förmedla budskap.

Alla avdelningar sätter mål utifrån sin barngrupp och ålder kopplade till den kommunala språkplanen. **indikator:** barnen ska i undervisning och utbildning erbjudas en språkutvecklande lärmiljö med tyngdpunkt på ovanstående områden, ordförråd, språklig medvetenhet och skriftspråk. Uppföljning sker i verksamhetsbesök, verksamhetskonferenser, reflektionsprotokoll och dokumentationer.

2. Estetiska uttrycksformer

mål: förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla förmåga att skapa samt förmåga att uttrycka och kommunicera upplevelser, tankar och erfarenheter i olika uttrycksformer såsom bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans. **indikator:** barnen ska i undervisningen erbjudas möjligheter att utveckla sitt lärande inom respektive estetiska område. Detta följs upp i barnens enskilda lärloggar, avdelningens reflektionsprotokoll och dokumentationer.

3. Barns delaktighet och inflytande

mål: förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla intresse för och förmåga att uttrycka tankar och åsikter så att de kan påverka sin situation. **indikator:** barnen ska erbjudas möjligheter i undervisningen där de kan utveckla delaktighet och inflytande, såsom barnråd, demokratiska val, omröstningar m.m och därmed får uppleva att deras tankar och åsikter leder till inflytande. Detta följs upp i avdelningarnas reflektionsprotokoll och dokumentationer.

4. Hållbar utveckling - Konsumtion och resurser

mål: förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla intresse för och förståelse för samband i naturen och för naturens olika kretslopp samt för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra. **indikatorer:** 1.att barn får förståelse för hur ett kretslopp fungerar och på så sätt sparar på naturens resurser. 2.att barnen får uppleva hur vi tillsammans kan återbruka saker, olika material och kläder. 3.att barnen får lära sig hur vi kan göra för att minska vår vattenkonsumtion och hur viktigt vattnet är för allt levande, djur, människor och natur. Detta följs upp i förskolans rapport till Grön Flagg, reflektionsprotokoll och dokumentationer.